

ЗМІСТ

ВСТУП	16
--------------------	----

Глава 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БЕЗПЕКИ ТА ОХОРОНИ НА МОРІ

1.1. Проблеми забезпечення безпеки людини в сучасному суспільстві	20
1.2. Основні поняття і визначення, пов'язані з безпекою людини	22
1.3. Методи і засоби забезпечення безпечної життєдіяльності	23
1.4. Мета, завдання і зміст дисципліни «Безпека та охорона на морі».....	25
Питання для самоперевірки до глави 1	27

Глава 2

СТАН АВАРІЙНОСТІ НА МОРЬСЬКОМУ ТРАНСПОРТІ. ВИДИ АВАРІЙ ТА ЇХ ПОПЕРЕДЖЕННЯ

2.1. Аварійність на морському транспорті	28
2.2. Види аварійних ситуацій і причини аварій	32
2.2.1. Класифікація аварій і аварійних морських подій	33
2.2.2. Класифікація аварійних морських подій за видами, причинами і наслідками	34
Питання для самоперевірки до глави 2	40

Глава 3

МІЖНАРОДНА І НАЦІОНАЛЬНА ПРАВОВА БАЗА З ОХОРОНИ ЛЮДСЬКОГО ЖИТТЯ НА МОРІ

3.1. Міжнародна співпраця в області безпечного судноплавства	41
3.2. Структура Міжнародної морської організації (ІМО)	45
3.3. Призначення і короткий зміст основних Міжнародних конвенцій і інших документів ІМО щодо безпечної життєдіяльності на морі	49
3.3.1. Міжнародна Конвенція про вантажну марку 1966 року.....	50
3.3.2. Міжнародна Конвенція про міжнародні правила попередження зіткнення суден 1972 року.....	54
3.3.3. Міжнародна конвенція по запобіганню забрудненню з суден	54
3.3.4. Міжнародна конвенція про підготовку та дипломування моряків і несення вахти 1978 року з поправками	55
3.3.5. Міжнародна Конвенція з охорони людського життя на морі.....	57
3.3.6. Міжнародний кодекс з управління безпечною експлуатацією суден і запобіганням забруднення	63
3.3.7. Міжнародний кодекс з охорони суден і портових засобів.....	65
3.3.8. Міжнародний кодекс з рятувальних засобів	66
3.4. Національні законодавчі акти з безпеки життєдіяльності на морських судах	67
3.4.1. Конституція України	68
3.4.2. Кодекс торговельного мореплавства України	68
3.4.3. Кримінальний кодекс України	71

3.4.4. Національні документи про систему управління безпекою судноплавства	72
3.4.5. Нагляд за дотриманням морськими суднами вимог ІМО і національного законодавства	73
Питання для самоперевірки до глави 3	76

Глава 4

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ СУДНОПЛАВНИХ КОМПАНІЙ І СУДЕН

4.1. Призначення та зміст системи управління безпекою.....	77
4.2. Оцінка і управління ризиками при експлуатації суден	80
Питання для самоперевірки до глави 4	84

Глава 5

РЯТУВАЛЬНІ ОПЕРАЦІЇ. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОШУКУ ТА РЯТУВАННЯ НА МОРІ

5.1. Основні міжнародні документи, що регламентують організацію і принципи проведення рятувальних операцій на морі.....	86
5.2. Принципи забезпечення керівництва і координації пошуково-рятувальних операцій	88
5.3. Основні засоби виявлення і рятування на морі	90
5.3.1. Зв'язок SAR. Коротка характеристика обладнання, що використовується для подачі і приймання сигналів лиха.....	90
5.3.2. Глобальна морська система зв'язку під час лиха і забезпечення безпеки мореплавання (GMDSS).....	91
5.3.2.1.....	
Мінімальний склад радіобладнання суден залежно від району плавання	93
5.3.2.2. Супутникова система зв'язку Коспас-Сарсат / Cospas-Sarsat	94
5.3.2.3. Супутникова система зв'язку ІНМАРСАТ / INMARSAT	95
5.3.3. Передача судових повідомлень	97
5.4. Сигнали аварійного сповіщення і відповіді на них.....	99
5.5. Ситуації лиха. Обов'язки і порядок дій	102
5.6. Процедури рятування людей з води специфічні для судна	106
5.7. Процедури у разі падіння людини за борт.....	111
5.7.1. Деякі стандартні маневри судна у разі падіння людини за борт	112
5.7.2. Негайний догляд за врятованими людьми	114
5.8. Надання допомоги із застосуванням вертольота SAR	115
Питання для самоперевірки до глави 5	120

Глава 6

ОСОБЛИВОСТІ ВИЖИВАННЯ У РАЗІ ПОКИДАННЯ СУДНА В МОРІ

6.1. Рішення щодо покидання судна.....	121
6.2. Процедури, які виконуються при отриманні команди «Шлюпочна тривога».....	123
6.3. Процедури, які виконуються при посадці в колективні рятувальні засоби	125
6.4. Першочергові процедури екіпажів колективних рятувальних засобів	127
6.5. Організація життя на рятувальному засобі.....	128
6.6. Вживання при нестачі їжі і води	135
6.7. Фактори вживання на море і основні небезпеки, що підстерігають врятованих	138
6.7.1. Психогенний шок	140
6.7.2. Небезпека утеплення	142
6.7.3. Вплив холоду. Гіпотермія	143
6.7.4. Вплив спеки. Гіпертермія	149
6.7.5. Морська хвороба.....	

6.7.6. Небезпечні морські тварини, риби та птахи.....	152
6.8. Забезпечення безпеки плавання на рятувальному засобі.....	155
6.8.1. Управління шлюпкою або плотом	155
6.8.2. Боротьба за живучість рятувального засобу	156
6.8.3. Загальні запобіжні заходи на рятувальному засобі.....	157
6.8.4. Висадка з рятувального засобу на берег	158
Питання для самоперевірки до глави 6	159

Глава 7

ОСОБИСТА БЕЗПЕКА ТА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

7.1. Дотримання техніки безпеки на борту судна.....	160
7.1.1. Суднове устаткування і причини отримання травм на борту судна.....	161
7.1.2. Засоби індивідуального захисту	161
7.1.3. Роботи на борту судна, які можуть становити небезпеку для персоналу	165
7.1.3.1. Організація небезпечних суднових робіт.....	165
7.1.3.2. Забезпечення безпеки при виконанні небезпечних суднових робіт.....	166
7.2. Екологічна безпека морського транспорту	173
7.2.1. Види експлуатаційних забруднень з суден.....	173
7.2.2. Правила Додатків Конвенції MARPOL 73/78 щодо скидання, зберігання та обробки суднових відходів	175
7.2.3. Суднові документи і процедури щодо захисту навколишнього середовища від забруднення.....	178
7.2.4. Охорона навколишнього середовища в портах	179
7.3. Взаємовідносини між людьми на морських судах	180
7.4. Встановлення хороших взаємин між людьми на судні	181
7.5. Розуміння команд і вміння бути зрозумілим з питань, що відносяться до обов'язків на судні	185
7.6. Боротьба з прийомом наркотиків та алкоголю на судах	191
Питання для самоперевірки до глави 7	193

Глава 8

ОСНОВИ БОРОТЬБИ ЕКІПАЖУ ЗА ЖИВУЧІСТЬ СУДНА

8.1. Основні поняття і визначення, що використовуються в питаннях боротьби за живучість судна.....	196
8.1.1. Живучість судна.....	196
8.1.2. Непотоплюваність	197
8.1.3. Плавучість	198
8.1.4. Остійність.....	198
8.1.5. Пожежна безпека судна	201
8.2. Основи організації боротьби за живучість судна	201
8.2.1. Нормативні документи, які регламентують дії членів екіпажу в надзвичайних ситуаціях.....	202
8.2.2. Функціональні суднові документи	203
8.2.3. Судновий план дій в аварійних ситуаціях	205
8.2.4. Суднові аварійні папки.....	206
8.2.5. Оперативні плани дій в надзвичайних ситуаціях	207
8.2.5.1. Оперативні плани боротьби з водою	208
8.2.5.2. Оперативні плани з боротьби з пожежею	209
8.2.6. Розклади за тривогами	210
8.2.7. Каютні картки членів екіпажу	217

8.2.8. Розгортання на судні аварійних партій.....	219
8.3. Підготовка екіпажу до боротьби за живучість.....	222
8.3.1. Види та форми підготовки екіпажу на борту судна.....	224
8.3.2. Навчання за судновими тривогами.....	227
8.3.2.1. Навчання по залишенню судна.....	228
8.3.2.2. Навчання по боротьбі з пожежею.....	229
8.3.2.3. Підготовка аварійних партій і груп з ліквідації пожежі.....	230
8.3.2.4. Навчання із забезпечення водонепроникності корпусу судна, боротьбі за непотоплюваність і боротьбі за живучість технічних засобів.....	231
8.3.2.5. Навчання по тривозі «Людина за бортом».....	232
8.3.2.6. Навчання по входу в закриті приміщення.....	233
Питання для самоперевірки до глави 8.....	234

Глава 9

КОНСТРУКТИВНИЙ ЗАХИСТ СУДЕН ТА ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕПОТОПЛЮВАНOSTІ. ОСНОВИ БОРЬБИ З ВОДОЮ

9.1. Конструктивні заходи для забезпечення непотоплюваності судна.....	235
9.1.1. Розподіл корпусу судна на водонепроникні відсіки.....	236
9.1.2. Наявність на судні подвійних бортів і подвійного дна.....	238
9.1.3. Наявність водовідливних систем на судах.....	238
9.2. Причини порушення водонепроникності корпусу судна.....	241
9.3. Організаційно-технічні заходи щодо забезпечення непотоплюваності судна, що здійснюються в процесі експлуатації судна.....	245
9.3.1. Вимоги щодо забезпечення непотоплюваності судна.....	245
9.3.2. Дії екіпажу при надходженні забортної води в корпус судна.....	246
9.4. Аварійне постачання і матеріали для боротьби з водою.....	249
9.4.1. Комплектація аварійного постачання.....	249
9.4.2. Класифікація пластирів для закладення пробойн.....	251
9.5. Усунення пробойн в корпусі, боротьба з водою і парою.....	252
9.5.1. Способи закриття пробойн.....	253
9.5.2. Усунення пошкоджень трубопроводу.....	255
9.5.3. Боротьба з розповсюдженням води по судну, підкріплення конструкцій.....	257
9.5.4. Постановка м'якого пластиру.....	259
9.5.5. Постановка цементного ящика.....	260
9.5.6. Боротьба з парою.....	263
9.6. Оцінка стану аварійного судна.....	264
9.6.1. Класифікація затоплених відсіків.....	264
9.6.2. Загальна поздовжня міцність.....	265
9.6.3. Відновлення остійності і випрямлення аварійного судна.....	265
Питання для самоперевірки до глави 9.....	266

Глава 10

ПРОТИПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА НА СУДНАХ

10.1. Процес горіння і пожежна небезпека речовин.....	267
10.1.1. Види горіння.....	267
10.1.2. Трикутник горіння.....	269
10.1.3. Поширення пожежі.....	271
10.1.4. Горючі речовини, їх властивості.....	272

10.1.5. Небезпечні чинники пожежі.....	275
10.1.6. Суха сублімація, хімічні реакції	278
10.2. Класи пожеж.....	279
10.3. Вогнегасні речовини.....	285
10.4. Причини і особливості суднових пожеж	291
10.5. Попередження виникнення пожежі на судні.....	297
10.6. Організація суднових пожежних навчань.....	301
10.7. Розслідування і складання звітів про інциденти, пов'язані з пожежами	304
10.7.1. Методика проведення розслідування	304
10.7.2. Оцінка причин інцидентів, пов'язаних з пожежею	306
Питання для самоперевірки до глави 10.....	307

Глава 11

КОНСТРУКТИВНИЙ ЗАХИСТ ТА ОБЛАДНАННЯ СУДЕН ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИПОЖЕЖНОГО ЗАХИСТУ

11.1. Цілі і методи забезпечення протипожежного захисту судна.....	309
11.2. Конструктивний протипожежний захист суден	310
11.2.1. Загальні принципи конструктивного протипожежного захисту.....	311
11.2.2. Поділ судна на головні протипожежні зони.....	315
11.2.3. Протипожежні двері та закриття отворів в протипожежних конструкціях.....	316
11.2.4. Особливості забезпечення протипожежного захисту приміщень судна	319
11.3. Суднові системи пожежної сигналізації	320
11.4. Стаціонарні системи пожежогасіння.....	329
11.4.1. Системи водяного пожежогасіння.....	330
11.4.1.1. Устаткування систем водяного пожежогасіння.....	330
11.4.1.2. Спринклерна система пожежогасіння.....	334
11.4.1.3. Дренчерні установки пожежогасіння.....	336
11.4.2. Система парогасіння.....	337
11.4.3. Системи пінного пожежогасіння.....	338
11.4.4. Системи вуглекислотного пожежогасіння	347
11.4.5. Системи гасіння пожежі інертними газами.....	352
11.4.6. Системи пожежогасіння парами легковипаровуваних рідин.....	355
11.4.7. Системи порошкового пожежогасіння	358
11.5. Суднове протипожежне постачання.....	360
11.5.1. Норми постачання суден протипожежним майном	360
11.5.2. Індивідуальне протипожежне спорядження.....	364
11.5.3. Дихальні апарати	366
11.5.3.1. Фільтрувальні протигazi	366
11.5.3.2. Шлангові протигazi.....	368
11.5.3.3. Аварійний дихальний пристрій (EEBD)	369
11.5.3.4. Автономні (ізолюючі) дихальні апарати	370
11.5.3.5. Тривалість роботи в дихальному апараті	374
11.5.3.6. Підготовка дихального апарату до роботи.....	375
11.5.3.7. Правила роботи в дихальному апараті.....	378
11.5.4. Вогнегасники	380
11.5.4.1. Класифікація та маркування вогнегасників	380
11.5.4.2. Переносні пінні вогнегасники	381
11.5.4.3. Переносні вуглекислотні вогнегасники.....	384
11.5.4.4. Вогнегасники порошкові	385
Питання для самоперевірки до глави 11	387

Глава 12

БОРІТЬБА З ПОЖЕЖАМИ НА СУДНАХ. КЕРІВНИЦТВО ОПЕРАЦІЯМИ З БОРІТЬБИ З ПОЖЕЖАМИ

12.1. Організація протипожежного захисту судна	389
12.2. Організація боротьби з пожежею на судні	391
12.3. Принципи гасіння суднових пожеж	394
12.4. Методи боротьби з пожежею	395
12.4.1. Поверхневий метод гасіння пожежі	396
12.4.2. Об'ємний метод гасіння пожежі	397
12.4.3. Метод гасіння пожежі герметизацією приміщення	398
12.4.4. Метод затоплення аварійного приміщення	398
12.5. Дії екіпажу при виявленні пожежі, стратегія і тактика боротьби з пожежею на борту судна	399
12.5.1. Дії членів екіпажу при виявленні пожежі	399
12.5.2. Оцінка обстановки і ухвалення рішення при гасінні пожежі	400
12.5.3. Тактика боротьби з пожежею на судні, дії головного командного пункту з боротьби з пожежею	402
12.5.4. Дії аварійної партії при боротьбі з пожежею	411
12.6. Особливості боротьби з пожежею в різних частинах і приміщеннях судна	413
12.6.1. Гасіння пожеж в трюмах	413
12.6.2. Гасіння пожеж у вантажних танках	414
12.6.3. Гасіння пожеж в машинних відділеннях	415
12.6.4. Гасіння пожеж в житлових і службових приміщеннях	417
12.6.5. Гасіння пожеж на відкритих палубах і в надбудові	418
12.6.6. Гасіння пожеж електроустаткування і радіоустаткування	419
12.6.7. Гасіння вибухопожежонебезпечних вантажів	420
12.6.8. Гасіння пожежі в контейнерах	421
12.6.9. Гасіння пожежі на камбузі, малярних і шкіперських коморах	422
12.7. Боротьба екіпажу за живучість суднової техніки	423
12.8. Розвідка пожежі	424
12.9. Тактика порятунку і евакуації потерпілих	426
12.10. Збереження остійності судна при використанні води для пожежогасіння	427
12.11. Зв'язок і координація дій під час боротьби з пожежею	428
12.12. Управління вентиляцією для забезпечення видалення диму і пари з приміщень	430
12.13. Запобігання займань в димарях і газопускних трубах	431
12.14. Боротьба з пожежею при перевезенні небезпечних вантажів	434
12.15. Процедури координації спільних дій з береговими пожежними командами	435
Питання для самоперевірки до глави 12	437

Глава 13

СУДНОВІ РЯТУВАЛЬНІ ЗАСОБИ

13.1. Загальні положення	440
13.2. Типи рятувальних засобів на суднах, загальні вимоги, що пред'являються до них	442

Глава 14

ІНДИВІДУАЛЬНІ РЯТУВАЛЬНІ ЗАСОБИ

14.1. Рятувальні круги	445
14.1.1. Загальні вимоги, що пред'являються до рятувальних кругів	446
14.1.2. Використання рятувальних кругів	447

14.2. Рятувальні жилети	449
14.2.1. Загальні вимоги, що пред'являються до рятувальних жилетів	449
14.2.2. Вимоги до кількості рятувальних жилетів, маркування і розміщення	451
14.2.3. Тактика користування рятувальним жилетом і його дія	452
14.2.3.1. Одягання рятувального жилета	452
14.2.3.2. Особливості залишення судна стрибком у воду в рятувальному жилеті	453
14.3. Гідрокостюми, захисні костюми і теплозахисні засоби	454
14.3.1. Загальні вимоги до гідрокостюмів	455
14.3.2. Загальні вимоги до захисних костюмів і теплозахисних засобів	457
14.3.3. Правила використання гідрокостюмів і захисних костюмів	458
14.3.4. Вимоги до постачання рятувальних засобів гідрокостюмами і захисними засобами і їх зберігання	460
14.3.5. Правила використання теплозахисних засобів	462
14.3.6. Підтримуючий гідротермокостюм типу ГТКР-6	462
Питання для самоперевірки до глав 13 та 14	464

Глава 15

КОЛЕКТИВНІ РЯТУВАЛЬНІ ЗАСОБИ, ЇХ РОЗМІЩЕННЯ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЯ НА СУДНАХ

15.1. Вимоги до рятувальних шлюпок, шлюпочним пристроям і їх експлуатація	465
15.1.1. Загальні вимоги до конструкції рятувальних шлюпок	466
15.1.2. Відкриті та частково закриті рятувальні шлюпки	471
15.1.3. Повністю закриті рятувальні шлюпки	472
15.1.4. Постачання рятувальних шлюпок	478
15.1.5. Чергові шлюпки	480
15.1.6. Рятувальні шлюпки, що спускаються вільним падінням	484
15.1.7. Вимоги, що пред'являються до двигунів рятувальних шлюпок	487
15.1.8. Маркування рятувальних шлюпок	491
15.1.9. Вимоги, що пред'являються до шлюпочних пристроїв	491
15.1.9.1. Загальні вимоги до спускових пристроїв	492
15.1.9.2. Поворотна шлюпбалка	494
15.1.9.3. Шлюпбалки, що завалюють	495
15.1.9.4. Гравітаційні шлюпбалки	496
15.1.10. Пристрої для спуску шлюпок методом вільного падіння	499
15.1.11. Спуск шлюпок з судна	500
15.1.11.1. Спуск рятувальних шлюпок за допомогою шлюпбалок зі шлюпталями і лопарями	501
15.1.11.2. Спуск на воду рятувальної шлюпки вільного падіння	507
15.2. Рятувальні відсіки	510
15.3. Рятувальні плоти, спускове облаштування плотів і їх експлуатація	512
15.3.1. Загальні вимоги до рятувальних плотів	513
15.3.2. Рятувальні плоти, що самовідновлюються	516
15.3.3. Двосторонні рятувальні плоти	516
15.3.4. Будова і устаткування м'якого надувного рятувального плоту, що скидається	517
15.3.5. Контейнери м'яких надувних рятувальних плотів, що скидаються	521
15.3.6. Основні процедури скидання м'якого надувного рятувального плоту в контейнері	522
15.3.6.1. Ручна установка плоту	522
15.3.6.2. Автоматична установка плоту	526
15.3.6.3. Гідростатичні пристрої Hammar H20 R	528
15.3.7. Жорсткі і комбіновані рятувальні плоти	529
15.3.8. Рятувальні плоти, що спускаються на воду за допомогою пліт-балки або кран-балки	532

15.3.9. Постачання рятувальних плотів	534
15.3.10. Застосування деяких елементів постачання плотів і шлюпок	537
15.4. Розміщення і кількість рятувальних шлюпок і плотів на судні	539
15.5. Допоміжні рятувальні засоби	542
15.5.1. Рятувальні сітки і трали	542
15.5.2. Посадкові пристрої і системи	544
15.5.3. Морські евакуаційні системи	546
15.5.4. Лінеметальні пристрої	550
15.6. Вимоги ІМО до обладнання шляхів евакуації на судні	552
15.7. Експлуатаційна готовність, технічне обслуговування та перевірка рятувальних засобів ..	554
15.8. Засоби сигналізації і привертання уваги до тих, що терплять лихо	557
15.8.1. Піротехнічні засоби	558
15.8.1.1. Вимоги, що пред'являються до парашутних сигнальних ракет	559
15.8.1.2. Вимоги, що пред'являються до фальшфесрів	561
15.8.1.3. Вимоги, що пред'являються до плавучих димових шашок	562
15.8.2. Інші засоби виявлення тих, що терплять лихо	564
15.8.2.1. Сигнальне дзеркало (геліограф)	564
15.8.2.2. Пасивний ефективний радіолокаційний відбивач	566
15.8.3. Таблиці рятувальних сигналів	566
15.9. Вимоги ІМО, що пред'являються до мобільних УКХ радіостанцій, що використовуються у разі залишення судна на колективних рятувальних засобах	567
15.10. Вимоги ІМО, що пред'являються до аварійних радіобуїв і їх експлуатація	574
15.10.1. Загальні вимоги до аварійних радіобуїв	574
15.10.2. Аварійні радіобуї системи COSPAS / SARSAT	577
15.10.3. Аварійний радіобуй Samsung SEP-500	578
15.10.4. Аварійні радіобуї системи INMARSAT	583
15.10.5. Аварійні радіобуї УКХ діапазону	583
15.10.6. Вимоги щодо розміщення аварійних радіобуїв і їх технічного обслуговування на борту судна	584
15.11. Вимоги до радіолокаційних відповідачів (PIB/SART) та їх експлуатація	585
Питання для самоперевірки до глави 15	592

Глава 16

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ СУДНА

16.1. Піратство - виклик міжнародному співтовариству	594
16.2. Міжнародна політика в галузі охорони суден на морі	596
16.3. Загальні положення по організації охорони судна.	599
16.4. Визначення і терміни, що пов'язані з охороною суден і портових засобів	601
16.5. Документація, яка стосується охорони судна	602
16.5.1. План охорони судна	603
16.5.2. Журнал безперервної реєстрації історії судна	605
16.5.3. Міжнародне свідоцтво про охорону судна	605
16.5.4. Декларація про охорону	606
16.6. Обов'язки посадових осіб з охорони судна	606
Питання для самоперевірки до глави 16	610

Глава 17

ПІДГОТОВКА ЕКІПАЖУ ТА ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ СУДНА

17.1. Підготовка екіпажу з охорони судна	611
17.2. Контроль виконання плану по охороні судна і оцінка охорони судна	611

17.3. Методи, процедури і засоби мінімізації терористичних загроз на судах	614
17.3.1. Засоби виявлення зброї, небезпечних речовин, пристроїв і виявлення спроб здійснення незаконних дій	614
17.3.2. Зв'язок і обробка інформації щодо охорони на морі	615
17.3.3. Підтримка охорони судна на плановому рівні й контроль захищеності судна	616
17.3.4. Ділянки обмеженого доступу на борту судна	618
17.3.5. Виявлення осіб, що представляють потенційну загрозу для безпеки суден, на недискримінаційній основі	621
17.3.6. Контроль доступу на судно	622
17.3.7. Спостереження за обробкою вантажу та доставкою суднових запасів і постачання	626
17.3.8. Огляд несупроводжуваного багажу	628
17.3.9. Дії екіпажу з виявлення небезпечних речовин і вибухових пристроїв на судні	628
17.3.10. Дії екіпажу при отриманні повідомлення про виявлення небезпечних речовин і пристроїв на території портового засобу	630
17.3.11. Пошук нелегальних пасажирів на судні та поведінка з ними	631
17.4. Рекомендації щодо захисту від піратів і протидії їм на судні	634
17.4.1. Заходи мінімізації ризиків захоплення судна піратами	635
17.4.2. Спеціальні заходи на борту судна	638
17.4.3. Дії екіпажу при підході до небезпечних вод	642
17.4.4. Дії у відповідь екіпажу на атаку піратів або при захопленні судна	644
17.4.4.1. Дії екіпажу при виявленні піратів до висадки на судно	645
17.4.4.2. Дії екіпажу при несподіваній висадці піратів на судно	646
Питання для самоперевірки до глави 17	648

Глава 18

НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ У РАЗІ НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ АБО ЗАХВОРЮВАННЯ НА СУДНІ

18.1. Структура тіла і функції організму	652
18.1.1. Загальні положення	652
18.1.2. Основні органи і системи організму людини	653
18.1.2.1. Опорно-рухова система	654
18.1.2.2. Серцево-судинна система	657
18.1.2.3. Система дихання	659
18.1.2.4. Травна система	660
18.1.2.5. Сечовидільна система	661
18.1.2.6. Залози внутрішньої секреції	661
18.1.2.7. Нервова система	663
18.1.2.8. Органи чуття	664
18.2. Основні правила надання першої медичної допомоги на судах без медперсоналу	666
18.2.1. Основні принципи надання першої медичної допомоги	666
18.2.2. Основні процедури та послідовність надання долікарської невідкладної допомоги при виявленні потерпілого	668
18.3. Основи реанімаційних процедур	670
18.3.1. Термінальний стан організму людини	670
18.3.2. Методи реанімації при клінічній смерті	672
18.3.2.1. Відновлення прохідності дихальних шляхів	673
18.3.2.2. Прийом Геймліха	675
18.3.2.3. Штучна вентиляція легенів	676
18.3.2.4. Закритий (непрямий) масаж серця (ЗМС)	679
18.4. Кровотечі	682

18.4.1. Загальні положення.....	682
18.4.2. Процедури тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі.....	684
18.4.2.1. Тимчасова зупинка окремих видів зовнішніх кровотеч.....	689
18.4.3. Внутрішні кровотечі.....	690
18.4.4. Гостра анемія (недокрів'я).....	692
18.4.5. Протишочкові процедури.....	694
18.4.5.1. Травматичний шок.....	694
18.4.5.2. Геморагічний шок.....	698
18.5. Перша медична допомога при нещасних випадках.....	698
18.5.1. Асфіксія.....	698
18.5.1.1. Загальні положення.....	698
18.5.1.2. Повішення (странгуляційна асфіксія).....	699
18.5.1.3. Травматична асфіксія.....	700
18.5.2. Завалювання.....	701
18.5.3. Утоплення.....	702
18.5.4. Термічні ураження організму.....	705
18.5.4.1. Гіпотермія (переохолодження організму).....	705
18.5.4.1.1. Холодові травми.....	708
18.5.4.2. Гіпертермія (перегрівання організму).....	711
18.5.4.3. Опіки.....	712
18.5.4.3.1. Термічні опіки.....	712
18.5.4.3.2. Опіковий шок.....	714
18.5.4.3.3. Хімічні опіки.....	718
18.5.4.3.4. Променеві опіки.....	720
18.5.5. Електротравми.....	720
18.6. Рани.....	722
18.7. Перша медична допомога при закритих пошкодженнях м'яких тканин, зовнішніх і внутрішніх органів, суглобів і кісток.....	724
18.7.1. Загальні підходи в лікуванні деяких травм (удари, розтягнення, вивихи).....	724
18.7.2. Струс і забій головного мозку.....	727
18.7.3. Травми вуха.....	728
18.7.4. Травми порожнини рота і зубів.....	729
18.7.5. Травми гортані.....	730
18.7.6. Травми носа.....	731
18.7.7. Травми очей.....	731
18.7.8. Травми живота.....	733
18.7.9. Травми грудної клітини.....	735
18.7.10. Переломи кісток.....	740
18.8. Отруєння.....	752
18.8.1. Загальні положення.....	752
18.8.2. Основні принципи надання першої допомоги при отруєннях.....	754
18.8.2.1. Пероральні отруєння (харчові та медичними препаратами).....	754
18.8.2.1.1. Отруєння на борту внаслідок прийому медичних препаратів.....	754
18.8.2.1.2. Отруєння метанолом і етиленгліколем.....	758
18.8.2.1.3. Харчові отруєння.....	758
18.8.3. Інгаляційні отруєння (через дихальні шляхи).....	760
18.8.4. Черезшкірне отруєння.....	762
18.8.5. Ін'єкційні отруєння.....	763
18.8.6. Порожнинні отруєння.....	765
18.8.7. Отруєння алкоголем і наркотичними речовинами.....	765
Питання для самоперевірки до глави 18.....	767

Глава 19

МЕДИЧНИЙ ДОГЛЯД ЗА ХВОРИМИ ТА ОСОБАМИ, ЯКІ ОТРИМАЛИ ТРАВМИ ПІД ЧАС ЇХ ЗНАХОДЖЕННЯ НА СУДНІ

19.1. Суднова аптека. Фармакологія.....	769
19.1.1. Суднова аптека	769
19.1.2. Фармакологія і медикаментозна терапія	770
19.2. Медичні консультації	771
19.3. Деякі медичні процедури, необхідні для надання долікарської допомоги і при догляді за хворими на судах без медперсоналу	772
19.3.1. Загальні положення	772
19.3.2. Асептика і антисептика.....	773
19.3.3. Процедури контролю над станом потерпілого	775
19.3.3.1. Вимірювання температури тіла	775
19.3.3.2. Визначення частоти пульсу, серцевого ритму і частоти дихання	776
19.3.3.3. Вимірювання артеріального тиску (АТ).....	777
19.3.3.4. Визначення рівня свідомості	778
19.3.4. Ін'єкції.....	779
19.3.4.1. Загальні положення.....	779
19.3.4.2. Підшкірні ін'єкції	781
19.3.4.3. Внутрішньовенні ін'єкції.....	782
19.3.4.4. Інфузії (вливання).....	783
19.3.5. Анестезія (знеболювання)	784
19.3.6. Процедури накладання пов'язок.....	785
19.3.6.1. Загальні положення	785
19.3.6.2. Імобілізація кінцівок і хребта	787
19.3.6.3. Бинтові пов'язки.....	788
19.3.6.3.1. Загальні правила накладання бинтових пов'язок	788
19.3.6.3.2. Правила накладання основних видів бинтових пов'язок на деякі частини тіла.....	789
19.3.7. Процедури закриття ран	793
19.3.7.1. Лейкопластирні пов'язки	793
19.3.7.2. Клейові пов'язки	794
19.3.7.3. Накладання швів на рану	795
19.3.8. Процедури промивання шлунка.....	797
19.3.8.1. Промивання шлунка без зонда.....	797
19.3.8.2. Промивання шлунка з використанням зонда.....	797
19.3.9. Постановка сифонної клізми	799
19.4. Дрібні хірургічні операції	800
19.5. Профілактика хвороб на судах	802
19.5.1. Суднова гігієна, гігієна праці, особиста гігієна.	802
19.5.2. Дезінфекція, дезінсекція, дератизація, фумігація	803
19.5.3. Імунізація	805
Питання для самоперевірки до глави 19.....	807

ЛІТЕРАТУРА.....	808
-----------------	-----

ДОДАТКИ.....	8i6
--------------	-----